

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.002.01.2018
P/17/098

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/098 – Przyznawanie Karty Polaka osobom zamieszkałym za wschodnią granicą RP ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
Kontroler	Sławomir Kochman, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/4/2018 z dnia 2 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Rada do Spraw Polaków na Wschodzie, Aleja Jana Chrystiana Szucha 23, 00-580 Warszawa ² .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Frączkiewicz, Przewodniczący Rady do Spraw Polaków na Wschodzie ³ od dnia 14 listopada 2016 r. Poprzednio Przewodniczącym Rady ⁴ był Pan Artur Kozłowski. (dowód: akta kontroli str. 3-26)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna z uzasadnieniem⁵

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Rada prawidłowo prowadziła postępowania odwoławcze od decyzji konsulów wydanych w sprawach o odmowie przyznania Karty Polaka oraz jej unieważnienia.

NIK stwierdziła jednocześnie nieterminowe wydawanie decyzji Rady w 2015, 2016 i 2017 roku. Łącznie 26 spośród 63 decyzji wydanych w tym okresie (41 %) zostało wydanych z przekroczeniem 30 dniowego terminu rozpatrywania sprawy, tj. w terminie od 31 do 79 dni od daty wpływu decyzji do Rady, przy czym w tych przypadkach nie zawiadomiono stron o niezakończonym w terminie. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o *Karcie Polaka*⁶ do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*⁷.

Rada III kadencji nie posiadała rocznych planów pracy. Obowiązek sporządzenia takich planów wynika z przepisu § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw

¹ kontrolą objęto lata 2015 – 2017.

² zwana dalej Radą.

³ Rada III kadencji powołana przez Prezesa Rady Ministrów na okres 5 letniej kadencji z dniem 2 listopada 2016 r.

⁴ Rada II kadencji powołana przez Prezesa Rady Ministrów z dniem 1 maja 2013 r.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszej kontroli zastosowano ocenę opisową.

⁶ ustawa z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2017 poz. 1459 ze zm.), zwana dalej ustawą „o Karcie Polaka”

⁷ zwana dalej Kpa - Dz. U. z 2017 r. poz. 1257

Zagranicznych z dnia 16 września 2016 r. w sprawie wewnętrznej organizacji i trybu pracy Rady do Spraw Polaków na Wschodzie⁸.

Prawidłowo i zgodnie z przepisami rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 marca 2008 r., a następnie rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 16 września 2016 r. w sprawie wewnętrznej organizacji i trybu pracy Rady do Spraw Polaków na Wschodzie⁹ ponoszone były wydatki na funkcjonowanie Rady.

Rejestry odwołań od decyzji konsulów w sprawach dotyczących Kart Polaka oraz Centralny Rejestr Kart Polaka prowadzone były rzetelnie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

Organizacja Rady i prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących przyznawania Kart Polaka

W latach 2015-2017 do Rady wpłynęło łącznie 69 odwołań od decyzji konsulów w sprawie odmowy przyznania oraz unieważnienia Karty Polaka (15 w 2015 r., 30 w 2016 r., 24 w 2017 r.) (nie było odwołań dotyczących przedłużenia ważności Karty Polaka).

Odwołania dotyczyły:

- w 2015 r.: w 10 przypadkach odmowy przyznania Karty Polaka, w 5 przypadkach jej unieważnienia,
- w 2016 r.: w 25 przypadkach odmowy przyznania Karty Polaka, w 5 przypadkach jej unieważnienia,
- w 2017 r.: w 17 przypadkach odmowy przyznania Karty Polaka, w 7 przypadkach jej unieważnienia.

Rada w ww. latach rozpatrzyła 63 odwołania, w tym 15 w 2015 r., 30 w 2016 r. oraz 18 w 2017 r.

Spośród 24 odwołań, które wpłynęły do Rady w 2017 r. do dnia zakończenia niniejszej kontroli nie rozpatrzono 5 odwołań. Wpłynęły one do Rady w listopadzie i grudniu 2017 r., tj. odpowiednio w dniu 15.11.2017 r., 20.11.2017 r., 20.12.2017 r. oraz w dniu 21.12.2017 r. (2 odwołania).

Ponadto jedno odwołanie (2/2017) zostało wniesione przez stronę po wyznaczonym terminie, w związku z czym nie było rozpatrywane i nie wydano decyzji w tej sprawie¹⁰.

Wśród przyczyn złożenia odwołania od decyzji konsula w sprawie odmowy przyznania oraz unieważnienia Karty Polaka osoby składające odwołania wskazywały na okoliczności i dowody, które ich zdaniem były podstawą do wydania Karty Polaka (lub braku jej unieważnienia).

Sposób rozpatrzenia odwołań od decyzji konsulów przez Radę był następujący:

- z 15 odwołań z 2015 r. Rada uchylila i przekazała do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji 12 odwołań, w 2 przypadkach Rada uchylila decyzję w całości i wydała orzeczenie o przyznaniu Karty Polaka, w 1 przypadku Rada utrzymała zaskarżoną decyzję w mocy,

⁸ Dz. U. z 2016 r. poz. 1507

⁹ rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie organizacji wewnętrznej i zasad funkcjonowania Rady do Spraw Polaków na Wschodzie (Dz. U. z 2008 r. Nr 41 poz. 245 ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 16 września 2016 r. w sprawie wewnętrznej organizacji i trybu pracy Rady do Spraw Polaków na Wschodzie (Dz. U. z 2016 poz. 1507)

¹⁰ wydano postanowienie zgodnie z art. 134 Kpa stwierdzające uchybienie terminu

- z 30 odwołań z 2016 r. Rada uchyliła i przekazała sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji 12 odwołań, w 1 przypadku uchyliła decyzję w całości i wydała orzeczenie o przyznaniu Karty Polaka, w 17 przypadkach utrzymała zaskarżoną decyzję w mocy,
- z 18 odwołań z 2017 r. Rada uchyliła i przekazała sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji 9 odwołań, w 1 przypadku uchyliła decyzję w całości i wydała orzeczenie o przyznaniu Karty Polaka, w 8 przypadkach utrzymała w mocy zaskarżone decyzje.

(dowód: akta kontroli str. 27-28, 29-31, 88-310)

Decyzje Rady w 2015 r. wydawane były w 5 przypadkach w terminie do 30 dni oraz w 9 przypadkach w terminie od 34 do 79 dni od daty wpływu odwołania do Rady (nie wydano w tych sprawach postanowień o przedłużeniu terminu rozpatrywania sprawy). W 1 przypadku w dokumentacji brak było daty wpływu odwołania do Rady, w związku z czym niemożliwe było ustalenie terminowości wydania decyzji w tej sprawie.

W 2016 r. decyzje wydawane były:

- w 8 przypadkach w terminie do 30 dni od daty wpływu odwołania do Rady,
- w 16 przypadkach w terminie od 31 do 53 dni od daty wpływu odwołania do Rady (nie wydano w tych sprawach postanowień o przedłużeniu terminu rozpatrywania sprawy),
- w 6 przypadkach w terminie od 55 do 76 dni od daty wpływu odwołania do Rady, przy czym skierowano w odpowiednim terminie¹¹ do strony odwołującej się oraz do konsula zawiadomienie o przedłużeniu terminu rozpatrzenia odwołania, a decyzje wydane były przed upływem wyznaczonego terminu.

W 2017 r. decyzje wydawane były:

- w 6 przypadkach w terminie do 30 dni od daty wpływu odwołania do Rady,
- w 1 przypadku w terminie 32 dni od daty wpływu odwołania do Rady,
- w 11 przypadkach w terminie od 33 do 66 dni od daty wpływu odwołania do Rady, przy czym skierowano w odpowiednim terminie w tych sprawach do strony odwołującej się oraz do konsula zawiadomienie o przedłużeniu terminu rozpatrzenia odwołania, a decyzje wydane były przed upływem wyznaczonego terminu.

W przypadku 5 odwołań, które wpłynęły do Rady w listopadzie i grudniu 2017 r. (nie wydano w tych sprawach jak dotąd decyzji) do strony odwołującej się oraz do konsula skierowano w odpowiednim terminie zawiadomienie o przedłużeniu terminu rozpatrzenia odwołania do dnia 30 stycznia 2018 r.

Przyczyną kierowania do zainteresowanych zawiadomień o przedłużeniu terminu rozpatrzenia ww. spraw była „konieczność dogłębnej analizy materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy”. W zawiadomieniach informowano jednocześnie osobę składającą odwołanie, iż na wskazanie nowego terminu rozpatrzenia odwołania stronie przysługuje zgodnie z art. 36 ust. 1 Kpa, prawo wniesienia ponaglenia do Rady jeżeli uzna, że postępowanie jest prowadzone dłużej niż jest to niezbędne.

(dowód: akta kontroli str. 27-44)

W sprawie wydania jednej decyzji w 2017 r. w terminie 32 dni od daty wpływu odwołania do Rady Przewodniczący Rady Michał Frączkiewicz wyjaśnił, że ewentualne pismo informujące wnioskodawcę o przesunięciu terminu rozpatrzenia sprawy i tak nie dotarłoby do zainteresowanego przed terminem jej faktycznego rozpatrzenia, wobec powyższego uznano, że korzystniejsze dla strony będzie otrzymanie decyzji merytorycznej (nawet bez wcześniejszego poinformowania

¹¹ przed upływem pierwotnego terminu rozpatrzenia odwołania.

o przesunięciu terminu jej wydania), niż przedłużenie o kolejny miesiąc okresu oczekiwania na otrzymanie rozstrzygnięcia.

(dowód: akta kontroli str. 81-84)

Pan Artur Kozłowski – Przewodniczący Rady II kadencji wyjaśnił, że bez wglądu w akta sprawy i ich analizy (do czego dzisiaj nie jest upoważniony) nie jest w stanie odpowiedzieć na pytanie dlaczego w 9 przypadkach w 2015 r. i 16 przypadkach w 2016 r. Rada podjęła decyzję w terminie powyżej 30 dni od daty wpływu odwołania - zwykle w takich sytuacjach Rada wydawała postanowienie o przedłużeniu terminu.

Pan Artur Kozłowski wyjaśnił ponadto, że *mogę tylko domniemywać, że taka sytuacja mogła mieć miejsce w stosunku do spraw niezwykle złożonych lub w sytuacjach, gdy w aktach przestanych przez konsulaty brakowało dokumentów na potwierdzenie faktów podnoszonych przez stronę bądź konsula, lub tłumaczeń załączonych dokumentów.*

(dowód: akta kontroli str. 314-316)

Nie stwierdzono przypadków, aby Rada w latach 2015-2017 prowadziła postępowania w sprawach wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności wydanych przez siebie decyzji lub postanowień.

(dowód: akta kontroli str. 45)

W 9 osobowym składzie Rady powołanej przez Prezesa Rady Ministrów z dniem 2 listopada 2016 r. 5 osób posiadało wyższe wykształcenie prawnicze. W poprzedniej Radzie (II kadencja) 4 spośród 6 członków Rady posiadało wyższe wykształcenie prawnicze.

(dowód: akta kontroli str. 45)

Rada III kadencji nie posiadała rocznych planów pracy. Rada II kadencji posiadała roczne plany pracy – na 2015 i 2016 rok. W okresie od stycznia 2015 r. do sierpnia 2016 r. posiedzenia Rady odbywały się dwa razy w miesiącu, natomiast od września 2016 r. do grudnia 2017 r. jeden raz w miesiącu.

(dowód: akta kontroli str. 45-48)

Przewodniczący Rady Michał Frączkiewicz wyjaśnił, że rozpatrywanie odwołań od decyzji konsulów jest faktycznie jedynym zadaniem realizowanym przez Radę. Z uwagi na tę specyfikę pracy i jednocześnie w miarę stałą wielkość wpływu kolejnych odwołań Rada nie sporządza odrębnych, pisemnych planów pracy. Przewodniczący Rady wyjaśnił ponadto, że Rada spotyka się raz w miesiącu, wobec braku dodatkowych zadań, ewentualny pisemny plan pracy pozbawiony byłby treści merytorycznej, mógłby bowiem zawierać jedynie informacje o odbyciu comiesięcznych posiedzeń (co wynika wprost z przepisów ustawy), ale bez możliwości wskazania terminów poszczególnych posiedzeń, gdyż te ustalane są na bieżąco, z posiedzenia na posiedzenie.

(dowód: akta kontroli str. 81-84)

W latach 2015-2017 na posiedzeniach Rady III i II kadencji nie uczestniczyli eksperci lub biegli, którzy przedstawiliby opinie lub stanowiska w sprawach wskazanych przez Przewodniczącego Rady.

(dowód: akta kontroli str. 45)

Posiedzenia Rady II i III kadencji były protokołowane. Protokoły zawierały informacje wymagane przez § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 16

września 2016 r. w sprawie wewnętrznej organizacji i trybu pracy Rady do Spraw Polaków na Wschodzie oraz § 8 ust. 2 poprzednio obowiązującego rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie organizacji wewnętrznej i zasad funkcjonowania Rady do Spraw Polaków na Wschodzie, tj. w szczególności: datę i miejsce trwania posiedzenia, listę członków obecnych na posiedzeniu, informacje na temat przebiegu obrad i rozpatrywanych spraw, informację o orzeczeniu Rady, inne informacje, których odnotowanie zarządza przewodniczący posiedzenia. Protokoły były podpisane przez Sekretarza Rady i Przewodniczącego posiedzenia.

(dowód: akta kontroli str. 49)

W okresie od stycznia 2015 r. do października 2016 r. (Rada II kadencji) wydatki związane z funkcjonowaniem Rady w rozdziale 75074 Rada do Spraw Polaków na Wschodzie wyniosły ogółem 206.978,34 zł, w tym:

- wynagrodzenia bezosobowe w kwocie 173.370 zł, z czego wydatki na prace związane z Centralnym Rejestrem Karty Polaka w kwocie 38.750 zł, wynagrodzenie za ekspertyzę prawną w kwocie 2.250 zł, wydatki na wynagrodzenia członków Rady w kwocie 133.620 zł,

- zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii w kwocie 2.460 zł (ekspertyza prawna dotycząca wykładni art. 17 ustawy o Karcie Polaka),

- podróże służbowe zagraniczne związane z wykonywanymi zadaniami Rady w kwocie 32.148,34 zł (podróże służbowe do Kazachstanu, Litwy, Mołdawii, Rosji, Ukrainy, Łotwy, Białorusi – koszty delegacji Przewodniczącego i członków Rady).

Powyższe wydatki ponoszone były zgodnie z przepisami § 10 i § 11 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie organizacji wewnętrznej i zasad funkcjonowania Rady do Spraw Polaków na Wschodzie.

W ww. okresie w rozdziale 75001 Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej poniesiono również wydatki na zakupy inwestycyjne w § 6060 w kwocie 499.999,92 zł, w tym na budowę i wdrożenie systemu informatycznego „Karta Polaka” w kwocie 100.000 zł oraz na budowę i wdrożenie systemu informatycznego „Centralny rejestr przyznanych i unieważnionych Kart Polaka” w kwocie 399.999,92 zł.

W okresie od listopada 2016 r. do końca 2017 r. (Rada III kadencji) wydatki związane z funkcjonowaniem Rady wyniosły ogółem 139.197 zł, w tym wydatki na wynagrodzenia członków Rady w kwocie 138.500 zł oraz koszty i opłaty sądowe w kwocie 697 zł¹². W ramach wydatków związanych z funkcjonowaniem Rady III kadencji nie ponoszono innych wydatków.

Powyższe wydatki ponoszone były zgodnie z przepisami § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 16 września 2016 r. w sprawie wewnętrznej organizacji i trybu pracy Rady do Spraw Polaków na Wschodzie.

(dowód: akta kontroli str. 50-80, 317)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieterminowe wydawanie decyzji przez Radę i nie zawiadomienie stron z podaniem przyczyn zwłoki i wskazania nowego terminu załatwienia sprawy w przypadku 9 z 15 decyzji z 2015 r., 16 z 30 decyzji z 2016 r. (Rada II kadencji)

¹² WSA w Warszawie wyrokiem z dnia 14 czerwca 2017 r. sygn. Akt IV SA/Wa 2960/16 zasądził od Rady na rzecz skarżącego kwotę 697 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego.

oraz 1 z 18 decyzji z 2017 r. (Rada III kadencji). Decyzje te zostały wydane w terminie od 31 do 79 dni od daty wpływu odwołania do Rady;
- brak rocznych planów pracy Rady III kadencji. Zgodnie z przepisami § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 16 września 2016 r. *w sprawie wewnętrznej organizacji i trybu pracy Rady do Spraw Polaków na Wschodzie* – Przewodniczący Rady określa roczne plany pracy Rady obejmujące 12 miesięcy kalendarzowych, licząc od dnia wyboru na Przewodniczącą Rady.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przestrzeganie zasad prowadzenia i dokumentowania posiedzeń Rady.

Stwierdzono jednocześnie nieterminowe wydawanie decyzji przez Radę i nie zawiadomienie stron z podaniem przyczyn zwłoki i wskazania nowego terminu załatwienia sprawy w 2015, 2016 i 2017 roku – łącznie w przypadku 26 z 63 wydanych decyzji w tym okresie (41 %) oraz brak planów pracy Rady III kadencji.

Prawidłowo i zgodnie z przepisami rozporządzeń *w sprawie wewnętrznej organizacji i trybu pracy Rady do Spraw Polaków na Wschodzie* ponoszone były wydatki na funkcjonowanie Rady.

Prowadzenie rejestrów Kart Polaka

Opis stanu faktycznego

Rejestr odwołań od decyzji konsulów w sprawach odmowy przyznania oraz unieważnienia Karty Polaka prowadzony był od września 2016 r. przez Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Ministerstwa Spraw Zagranicznych (DWPPG - departament obsługujący Radę) w formie elektronicznej.

Rejestr ten był kompletny i zawierał wymagane informacje o wydanych decyzjach oraz dane osób, które odwołały się od decyzji konsula (imię, nazwisko i adres strony odwołującej się, nr sprawy, datę wpływu odwołania do Rady, datę rozpatrzenia, osobę referującą sprawę na posiedzeniu, rozstrzygnięcie, datę wysyłki decyzji, datę odwołania od decyzji Rady, datę wysłania decyzji do Sądu i rozstrzygnięcie). Dane i informacje wprowadzane były do rejestru na bieżąco i chronologicznie w miarę wpływu rozpatrywanych spraw oraz przez uprawnione do tych czynności osoby. Sposób dokonywania wpisów w rejestrze umożliwiał identyfikację osoby dokonującej wpisów.

DWPPG posiada również papierowy rejestr odwołań od decyzji konsulów obejmujący okres od stycznia 2015 r. do końca sierpnia 2016 r., przekazany przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Rejestr ten był kompletny i zawierał takie dane jak: nr sprawy, imię i nazwisko składającego odwołanie, datę wszczęcia i zakończenia sprawy, konsulát zgodny z miejscem zamieszkania strony odwołującej się. Dane i informacje wprowadzane były do rejestru na bieżąco i chronologicznie w miarę wpływu rozpatrywanych spraw.

(dowód: akta kontroli str. 85)

Centralny Rejestr Kart Polaka jest zintegrowany z głównym systemem konsularnym Wiza-Konsul. Dzięki takiemu rozwiązaniu konsul wprowadza dane i proceduje nad wnioskiem o Kartę Polaka poprzez odpowiedni moduł programu Wiza-Konsul. Wszystkie czynności konsularne związane z Kartą Polaka wykonywane są na placówkach w jednym spójnym środowisku informatycznym.

Do końca sierpnia 2016 r. Centralny Rejestr Kart Polaka prowadzony był przez Radę do Spraw Polaków na Wschodzie i obsługiwany przez Centrum Usług Wspólnych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, zaś konsulowie wprowadzali dane do CRKP poprzez standardowe strony internetowe.

Od września 2016 r. system CRKP obsługiwany jest przez MSZ. Bezpieczeństwo podczas przesyłania danych do MSZ (gdzie znajdują się główne serwery CRKP) zabezpieczane jest w następujący sposób:

- z poziomu placówek zagranicznych – poprzez odseparowane logiczne tunele VPN (łącznie ze sobą placówki dyplomatyczne z centralą MSZ) autoryzowane odpowiednimi certyfikatami na urządzeniach brzegowych i serwerach. Zakres dostępu do CRKP z poziomu Wiza-Konsul realizowany jest przez odpowiednią politykę nadawanych uprawnień na podstawie akceptacji kierowników placówek zagranicznych/kierowników wydziałów konsularnych;
- z poziomu urzędów wojewódzkich, Straży Granicznej i innych uprawnionych organów poprzez politykę uprawnień, a komunikacja realizowana jest w odseparowanej sieci rządowej, uprawnienia imienne nadawane są na podstawie zgłoszeń drogą mailową ze strony DWPPG.

System Wiza-Konsul oraz system CRKP funkcjonują w wydzielonym sieciowym środowisku informatycznym, przeznaczonym wyłącznie do wykorzystania w ramach obsługi systemów konsularnych. Komunikacja tych systemów z systemami zewnętrznymi odbywa się również w sieci wydzielonej. W ramach systemu Wiza-Konsul i CRKP dostęp do danych dla użytkowników realizowany jest poprzez konta użytkownika z loginem i obowiązkowym hasłem oraz nadanie uprawnień do odpowiednich funkcjonalności systemów. Przy ustalaniu haseł badana jest złożoność hasła, jego długość oraz czy nie występowało poprzednio. Systemy wymuszają okresową zmianę hasła. W ramach systemu Wiza-Konsul, dla zwiększenia poziomu zabezpieczenia kont użytkowników zastosowano dodatkowo automatyczną blokadę konta w przypadku jego nieużywania w zdefiniowanym przez system okresie. Sposób przekazywania danych z rejestrów konsularnych do rejestru centralnego zapewniał bezpieczne przesyłanie danych.

Centralny Rejestr Kart Polaka był kompletny i zawierał wymagane informacje o wydanych decyzjach oraz dane osób, którym przyznano albo odmówiono przyznania Karty Polaka, których Kartę Polaka unieważniono albo w przypadku których Karta Polaka utraciła ważność z mocy prawa. Dane i informacje wprowadzane do rejestru na bieżąco i chronologicznie w miarę wpływu rozpatrywanych spraw oraz przez uprawnione osoby. Sposób dokonywania wpisów umożliwiał identyfikację osób dokonujących wpisów.

(dowód: akta kontroli str. 86-87)

Zastępca Dyrektora DWPPG Iwona Kozłowska wyjaśniła, że *do chwili obecnej nie wystąpiły dłuższe przerwy w działaniu systemu CRKP mające wpływ na jego funkcjonowanie, ponieważ główne serwery systemu są zdublowane. W przypadku awarii jednego zestawu serwerów, działanie systemu jest zabezpieczone poprzez automatyczne przekazanie drugiemu zestawowi serwerów, administratorzy zaś otrzymują automatyczne powiadomienie o pojawiających się problemach. Jeżeli nastąpi awaria dostępu do systemu Wiza-Konsul od strony placówki – informacje o tym otrzymują Regionalni Administratorzy Systemów Teleinformatycznych w placówkach zagranicznych, którzy są zobowiązani do jak najszybszego podjęcia działań naprawczych. Dotychczasowe krótkie przerwy w działaniu systemu CRKP nie miały wpływu na opóźnienia w wydawaniu Kart Polaka.*

W sprawie udostępniania danych CRKP (bezpośredni dostęp elektroniczny) Zastępca Dyrektora DWPPG Iwona Kozłowska wyjaśniła, że udostępnianie danych przetwarzanych w CRKP odbywa się na podstawie art. 23 ust. 2c oraz art. 24 ust. 1 i 1a ustawy o Karcie Polaka, co zapewnia spełnienie przesłanki legalności

dotyczącej udostępniania danych osobowych, określonej w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o *ochronie danych osobowych*¹³, od października 2017 r. bezpośredni dostęp do CRKP posiadają również wskazani pracownicy Straży Granicznej (przeoglądanie danych, bez możliwości ich edytowania).

Poza organami wymienionymi w art. 24 ust. 1 ustawy o Karcie Polaka o dane z CRKP potwierdzające aktualność Kart Polaka występuje Ministerstwo Rozwoju w związku z podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej przez posiadaczy KP i koniecznością ich ewidencjonowania w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Liczba takich wystąpień jest zmienna i generalnie niewysoka, zwykle wynosi kilkanaście miesięcznie.

(dowód: akta kontroli str. 311-313)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli rejestry odwołań od decyzji konsulów oraz Centralny Rejestr Kart Polaka prowadzone były rzetelnie.

Rejestry były kompletne i zawierały wymagane informacje o wydanych decyzjach oraz dane osób, którym przyznano Kartę Polaka, unieważniono albo w przypadku których Karta utraciła ważność z mocy prawa. Dane i informacje wprowadzane były do rejestrów niezwłocznie, z zachowaniem chronologii ich wpływu, a czynności związane z wprowadzaniem tych danych dokonywane były przez uprawnione osoby. Sposób przekazywania danych do Centralnego Rejestru Kart Polaka oraz ich udostępnianie zapewniały bezpieczne przesyłanie danych.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹⁴, wnosi o:

- wydawanie decyzji przez Radę w terminach zgodnych z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*,

- sporządzanie rocznych planów pracy Rady, zgodnie z przepisami § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 16 września 2016 r. *w sprawie wewnętrznej organizacji i trybu pracy Rady do Spraw Polaków na Wschodzie*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

¹³ Dz. U. z 2016 poz. 922 ze zm.

¹⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 524

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia lutego 2018 r.

Kontroler
Sławomir Kochman
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
Podpis

.....
Podpis